

ತಾವೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ ಚೈತನ್ಯಪ್ರಭುಗಳು ಒಂದು ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ರಘುನಾಥನ ಕುಟೀರವನ್ನು ತಲುಪಿದರು.

ಅವರು ಕಂಡ ನೋಟ ಅವರನ್ನು ಆವಕಾಶಗಿಸಿತು. ರಘುನಾಥರು ಮಹಾಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತೋಳಿದು, ಉಪ್ಪು ಸೇರಿಸಿ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟ ದೇವತೆಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಚೈತನ್ಯರ ದರ್ಶನವಾಗುತ್ತಲೇ ರಘುನಾಥರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟದೇವತೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದಂತೆಯೇ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಚೈತನ್ಯದೇವರು ಎದುರಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು, ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಒಂದು ಹಿಡಿ ತೆಗೆದು ತಿನ್ನತೊಡಗಿದರು. ಅದು ಸ್ವಾದಿಷ್ಟವೂ ತೃಪ್ತಿಕರವೂ ಆಗಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವರು ರಘುನಾಥರಿಗೆ “ಈ ಅಮೃತವನ್ನು ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಕದ್ದು ಮುಚ್ಚಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದೆಯಲ್ಲ!” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹಿಡಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲು ಕೈಚಾಚಿದಾಗ ರಘುನಾಥರು ಅವರ ಕೈಹಿಡಿದು, “ಇದು ತಮಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಲ್ಲ, ತಿಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಟ್ಟೀತು” ಎಂದು ಚೈತನ್ಯದೇವರ ಕೈಯಿಂದ ಆ ಹಿಡಿ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಎಳೆದು ಕೊಂಡರು. ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಚೈತನ್ಯರು “ಪ್ರತಿದಿನ ನಾನು ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತೇನೆ! ಆದರೆ ಈ ಬಗೆಯ ಉತ್ತಮ ಗುಣ ಬೇರಾವ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಲ” ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸಿದರು.

* * *

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಚೈತನ್ಯದೇವರ ನಿರಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ದೀನ-ಹೀನ ಭಾವನೆಯ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವ ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಚೈತನ್ಯದೇವರು ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥ ಮಂದಿರದ ಶಂಖಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಯ್ಯೆಯಿಂದ ಎಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಅವರು ಪ್ರಾತಃಕೃತ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಜಗನ್ನಾಥ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವರು ಮಣಿಕೋರಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡದೆ ನಾಟ್ಯಮಂದಿರದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಗರುಡಸ್ತಂಭದ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತು, ಪಶ್ಚಿಮದಡೆಗೆ ಮುಖಮಾಡಿ, ಜಗನ್ನಾಥನ ಮುಖದರ್ಶನವನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅವರು ಅಂತರ್ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ (ಜಡಸಮಾಧಿ) ಶಿಲಾಮೂರ್ತಿಯಂತೆ ನಿಶ್ಚಲ - ನಿಷ್ಪಂದರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಂದು ದಿನ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಚೈತನ್ಯದೇವರು ಅಂತರ್ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನಸಂದಣಿಯಿದ್ದು ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಜಗನ್ನಾಥನ ದರ್ಶನ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ದಿನ ಜಗನ್ನಾಥನ ದರ್ಶನಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳು ಆ ನೂಕುನುಗ್ಗಲಿನಲ್ಲಿ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯದೆ ಉದ್ವಿಗ್ನಳಾದಳು. ಅವಳು ಗರುಡಸ್ತಂಭದ ಬಳಿ ಸಾರಿ, ಸ್ತಂಭವನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಚೈತನ್ಯದೇವರ ಭುಜಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು, ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಕೊಂಕಿಸಿ ಜಗನ್ನಾಥನ ದರ್ಶನ ಪಡೆದು ಹರ್ಷಿತಳಾದಳು. ಅವಳ ಹರ್ಷಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನಿಂತ ಜನರ ದೃಷ್ಟಿ ಆ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿತು. ಚೈತನ್ಯದೇವರ

ಸೇವಕ ಗೋವಿಂದನೂ ಆ ಗಲಾಟೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಅವರ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದಾಗ, ಅವನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಚಿಂತೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಆ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಚೈತನ್ಯದೇವರ ಭುಜದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಲು ಅವನು ಅತ್ತ ಧಾವಿಸಿದನು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಚೈತನ್ಯದೇವರಿಗೆ ಬಾಹ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಮರಳಿ, ಅವರು ನಡೆದ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಅವಳನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸದಂತೆ ಗೋವಿಂದನನ್ನು ತಡೆದರು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಆ ಮಹಿಳೆಯೇ ಕೆಳಗಿಳಿದು, ತನ್ನ ಅಕ್ಕ ತ್ವದ ಅರಿವಾಗುತ್ತಲೇ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ಚೈತನ್ಯರ ಚರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಕ್ಷಮೆ ಯಾಚಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಆದರೆ ಚೈತನ್ಯದೇವರು ಅವಳ ವ್ಯಾಕುಲತೆ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತ, “ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವಂತಹ ವ್ಯಾಕುಲತೆಯನ್ನು ಪ್ರಭು ನನಗೂ ನೀಡಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ!” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವಳಿಗೆ ಸಾಂತ್ವನ, ಅಭಯ ನೀಡುತ್ತಾ ಅವಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಸಹಚರರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು: “ಅವಳ ತನು-ಮನ-ಪ್ರಾಣ ಎಲ್ಲವೂ ಜಗನ್ನಾಥನಲ್ಲಿಯೇ ಲೀನವಾಗಿತ್ತು. ಅವಳಿಗೆ ತಾನು ನನ್ನ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆಂಬ ಅರಿವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯ ಚರಣವಂದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ನಾನು. ಅವಳ ಕೃಪಾ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ನನಗೂ ಅಂತಹ ವ್ಯಾಕುಲತೆ ಉಂಟಾಗಲಿ!”

ಮೇಲಿನ ಘಟನೆಯಿಂದ ಚೈತನ್ಯದೇವರ ಮನಸ್ಸು ಎಷ್ಟು ಅಭಿಮಾನರಹಿತವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ; ಅದರೊಂದಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ತಥ್ಯ ನಿಚ್ಚಳವಾಗುತ್ತದೆ: ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಭಾವದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತ ತನ್ಮಯವಾದಾಗ ಸ್ತ್ರೀ ಅಥವಾ ಪುರುಷ ಅಭಿಮಾನ - ಎಂದರೆ, ‘ನಾನು ಸ್ತ್ರೀ’, ‘ನಾನು ಪುರುಷ’ ಎನ್ನುವ ದೇಹಾತ್ಮ ಭೋದೆಯೂ ಅಳಿಸಿಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಚೈತನ್ಯ ಮಹಾಪ್ರಭು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಂತರ್ದರ್ಶ, ಬಾಹ್ಯದಶೆ, ಅರ್ಧಬಾಹ್ಯದಶೆ ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ಅವರ ನರ ಶರೀರ ತುಂಬಾ ಜರ್ಜರಿತವಾಗಿತ್ತು. ಅಂತೆಯೇ ತಮ್ಮ ಳನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ (೧೫೩೩ರಲ್ಲಿ) ಅವರು ತನ್ನ ಮಾನವಲೀಲೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಪ್ರಿಯತಮ ವ್ರಜವಿಹಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ಏಕೈಕರಾದರು. ಹಲಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ರಥಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಾವಾವೇಶದಿಂದ ಬಿದ್ದು, ಈಗಾಗಲೇ ಎಲುಬಿನ ಹಂದರವಾಗಿದ್ದ ಅವರ ದೇಹಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪೆಟ್ಟಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಗುಂಡೀಚಾ ಭವನದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಅದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರು. ಗುಂಡೀಚಾ ಭವನದಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ ಪೂತ ಶರೀರವನ್ನು ಲೀನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಕುರಿತು ಭಿನ್ನವಾದ ಇತರ ಐತಿಹ್ಯಗಳೂ ನಮಗೆ ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಗದಾಧರರ ಕುಟೀರದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಇರುವ ಚೈತನ್ಯದೇವರ ಸಮಾಧಿಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ‘ಸಂನ್ಯಾಸ ಶಿರೋಮಣಿ’ಯ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಯಾರು ತಾನೆ ‘ಇದಮಿತ್ಥಂ’ ಎಂದು ಅರಿಯಬಲ್ಲರು? - ಎಂದೆನಿಸದಿರಲಾರದು. ❖

ಸ್ವಾಮಿ ಅಖಂಡಾನಂದರ ಸ್ವತಿಸಂಚಯ

ಬಂಗಾಳಿ ಮೂಲ: ಸ್ವಾಮಿ ನಿರಾಮಯಾನಂದ

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಕುಮಾರಿ ಪಿ.ಉಷಾ

ಭಾಗ-೫

ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಕೆಲಸದವನು ಆಗ ತಾನೆ ಮಠಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ್ದಾನೆ. ಬಂದ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಠಳಿ ಹೋಗಲು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಅವರ ಬದಲಾಗಿ ಬೇರೆ ಕೆಲಸದವನು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಹೊರಟುಹೋದ. ಬಾಬಾ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಅವನನ್ನು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ರಾಕೂರರ ಉತ್ಸವದವರೆಗೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಂಡರು. ‘ಏನೂ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಇನ್ನು ೮-೧೦ ದಿನಗಳವೇ ಅಷ್ಟೆ’ ಅವನು ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿ ಹೊರಟುಹೋದ ಮೇಲೆ ಬಾಬಾ ಬಹಳ ನೊಂದುಕೊಂಡು ಹಾಸಿಗೆ ಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಲು ಹೋದರು. ತಮಗೆ ಗಾಳಿ ಬೀಸಲು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿದರು, “ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ನೋವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಹೋದೆ.. ನನ್ನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಏಟಾಗಿದೆ. ಉತ್ಸವದವರೆಗೆ ರಾಕೂರರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಇರಲು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೂ ಅವನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಅವನಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರಬೇಕು.”

ಸೇವಕರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಬಾಬಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ: “ಏನೂ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನೀನಂದುಕೊಂಡಿರುವೆ. ನಿಜ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ನೀನೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೋ ಅದರಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸೇವೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ - ನಿಜವಾದ ಸೇವೆ. ನಿನಗೂ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೀನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ನನಗೆ ಇದರ ಚಿಂತೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರೂ ನನ್ನ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಶರೀರದ ಸೇವೆ ಮಾತ್ರವೇ ಸೇವೆಯೇನು? ಮನಸ್ಸಿನ ಸೇವೆಯೂ ಸೇವೆಯೇ - ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನದು.”

ವೈಶಾಖ ಮಾಸದ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯ ದಿನ. ಇಂದು ಸೇವಕರೊಬ್ಬರ ಸೋದರನಿಗೆ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ. ಸಾಯಂಕಾಲ ಬಾಬಾ ಸೋದರರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕರೆದು ವಾತದ ಔಷಧಿಹಚ್ಚಿ ಮಾಲೀಷು ಮಾಡಲು ಹೇಳಿದರು. ಇಬ್ಬರೂ ಮಹದಾನಂದದಿಂದ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಬಾಬಾ ಮೌನವಾಗಿ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಅರಾಮವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲಕ್ಷಣಗಳ ತರುವಾಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, “ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳು ಬರಿಯ blood brothers (ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧದ ಸೋದರರು) ಆಗಿದ್ದಿರಿ. ಇಂದಿನಿಂದ spiritual brothers (ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸೋದರರು) ಇನ್ನು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಬಿಡುವಂತಿಲ್ಲ, ನನಗೂ ಅತಿಶಯ ಆನಂದವಾಗುತ್ತಿದೆ.”

ಸಂಜೆ ಸ್ವಾಮಿ ಅಖಂಡಾನಂದಜಿ ಕ್ಯಾಂಪ್‌ಕಾಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿ ದ್ದಾರೆ. ಮಾಲ್ಟಾದ ಭಕ್ತನೊಬ್ಬ ಭಾವ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ:

ಸಹಜ್ ಮಾನುಷ್ ಹೊಯ್ ಚೆ ಜನಾ,

ಒ ಮನೇರ್ ಮಾನುಷ್ ಹೊಯ್ ಚೆ ಜನಾ

ತಾಯ್ ಚೋಖೇ ದೇಖ್‌ಲೇಯಿ ಜಾಯ್ ಗೊ ಚೇನಾ|

ಶೇ ಉಜಾನ್ ಪಥೇ ಕರೇ ಆನಾಗೊನಾ|

ತಾರ್ ಕಾಮ್‌ನದೀತೇ ಚರ್ ಪಡೇಫೆ

ಆರ್ ಪ್ರೇಮ್‌ನದೀತೆ ಜಲ್ ಧರೇ ನಾ|

‘ಸರಳ ಹೃದಯದ, ಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಂದೇ ನೋಟದಿಂದ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಅಂಥವನು ನದಿಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ, ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಹೊರಬರಬಲ್ಲನು. ಅವನ ಕಾಮನೆಗಳ ನದಿ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದೆ, ಆದರೆ ಅವನ ಪ್ರೇಮನದಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ.’

ಹಾಡು ಮುಗಿದಾಗ ಬಾಬಾ ಹೇಳಿದರು, “ಸೊಗಸಾಗಿ ಹಾಡಲು ಬಾರದವರನ್ನು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮನುಷ್ಯನೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಡು ಮನುಷ್ಯನ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಗುಣ. ಅದು ಹೃದಯದಿಂದ ಹೊಮ್ಮುತ್ತದಲ್ಲವೇ?”

ಬಾಬಾ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ, ಸಾಯಂಕಾಲದ ಮಬ್ಬುಗತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿ ದ್ದಾರೆ. ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೋಂಬತ್ತಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಕುರ್ಚಿಯ ಸಮೀಪ, ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಭಕ್ತರು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಬಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ - “ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಬಾರಿ ಜಪಮಾಲೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತೀರಿ? ವ್ಯಾಕುಲತೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ. ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸ್ಥಿರವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಜಪಮಾಲೆಯು ಕೈಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದುಬಿಡು ತ್ತದೆ, ತಿರುಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೈಮೇಲಿನ ವಸ್ತ್ರದ ಪರಿವೆಯೇ ಇರುವು ದಿಲ್ಲ, ಜಾರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಾಮೋಚ್ಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇಷ್ಟು ದೇವತೆಯ ದರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅದೆಷ್ಟು ನಗು, ಅದೆಷ್ಟು

ಅಳು, ಎಷ್ಟೊಂದು ಮಾತುಗಳು - 'ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳೇಕೆ ದರ್ಶನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ?' ಅಂತೆಲ್ಲ. ವ್ಯಾಕುಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ. ಇಷ್ಟು ಜಪ ಮಾಡಬೇಕು, ಅಷ್ಟು ಜಪ ಮಾಡಬೇಕು, ಅಂತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ವ್ಯಾಕುಲತೆಯಿಂದ, ಕಾತರತೆಯಿಂದ, ಕಂಬನಿಗರೆಯುತ್ತ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು 'ದರ್ಶನ ನೀಡು, ದರ್ಶನ ನೀಡು. ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ದರ್ಶನ ನೀಡಿದ್ದೀಯೆ, ನನಗೇಕೆ ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ? ನೀನೇ ಹೇಳಿರುವೆ - ನಿನಗಾಗಿ ಯಾರು ಕಣ್ಣಿರು ಸುರಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವನಿಗೇ ದರ್ಶನ ನೀಡುವೆ ಅಂತ, ಮತ್ತೇಕೆ ನನಗೆ ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ? ದರ್ಶನ ನೀಡು' ಎಂದು ವ್ಯಾಕುಲಚಿತ್ತದಿಂದ ಅಳಬೇಕು. ರಾಕೂರರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು - 'ಎನಪ್ಪ, (ಅಳುತ್ತ, ಅಳುತ್ತ) ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದೆಯಾ?' ಅಂತ. ನಾವೇನಾದರೂ 'ಹೌದು' ಎಂದರೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, 'ಕಣ್ಣಿನ ಯಾವ ತುದಿಯಿಂದ ನೀರು ಬಂತು?' ಮೂಗಿನ ನೇರದ ತುದಿಯಿಂದ ಹರಿಯುವುದು ಅನುತಾಪಾಶ್ರು. ಕಿವಿಯ ಕಡೆಯ ತುದಿಯಿಂದ ಪ್ರೇಮಾಶ್ರು.

“ರಾಕೂರರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲ ಅಷ್ಟಸಾತ್ವಿಕ ವಿಕಾರ - ಸ್ವೇದ, ಕಂಪನ, ಪುಲಕ, ಅಶ್ರು, ನಗೆ, ಅಳು, ನೃತ್ಯ, ಗೀತ, ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಉಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಭಾವದಿಂದ ನಕ್ಕು, ಅತ್ತು, ನರ್ತಿಸಿ ಹಾಡುವುದು. ಇದು ಸ್ವಾಮೀಜಿಗೂ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು, ರಾಕೂರರಿಗಂತೂ ಆಗುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಕಾರ್ಯತತ್ಪರನಾಗು. ಅಳುತ್ತ ಅಳುತ್ತ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು, 'ನನಗೇಕೆ ಏನೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ? ನನಗೇಕೆ ದರ್ಶನವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ? ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ನನಗೇಕೆ ವ್ಯಾಕುಲತೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ?' ಎಂದು.”

ಮತ್ತೊಂದು ದಿನ ಸಂಜೆ, ಬಾಬಾ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ 'ಸ್ಮತಿಕಥೆ'ಯನ್ನು ಬರೆಯುವ ಸೇವಕ ಬಂದು ಹೊರಟುಹೋದ; ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕಳೆದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಬಂದ. ಬಾಬಾ ಹೇಳಿದರು: “ನನ್ನನ್ನೇಕೆ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ? ನಾನು ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದುಕೊಂಡೆ ನೀನು. ನಾನು ನಿದ್ರಿಸುವುದೇ? ಇವರು (ಹುಡುಗರು) ಶಿವನ ಹೆಸರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು - ಶಿವ, ಶಿವ! ಅನಂತ. ಅನಂತದ ಅಂಶವೂ ಅನಂತ, ಈ ಆಕಾಶ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ವಿಶ್ವ, ಜಗತ್ತು - ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಶೂನ್ಯ. 'ಕುತ್ರ ಲೀನಮಿದಂ ವಿಶ್ವಂ, ಕ್ವ ಗತಂ ಕೇನ ವಾ ನೀತಮ್?' ಗುರುವಿನ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿ ಗಂಭೀರ ಧ್ಯಾನ ಹಾಗೂ ಉಪಲಬ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಶಿಷ್ಯನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, ವಿಶ್ವ ಜಗತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾಯಿತು? ಈಗ ತಾನೆ ಇತ್ತೆಲ್ಲ, ಯಾರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು?”

ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಗಂಟೆ. ಬಾಬಾ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದಾರೆ. ಸೇವಕ ಭಕ್ತ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ಬಾಬಾಗೆ ಪ್ರಣಾಮ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಬಾ ಎದ್ದು ಕುಳಿತು ಭಾವುಕರಾಗಿ ಹೇಳತೊಡಗಿದರು, “Hand, head and heart” ಮೂರನ್ನೂ culture ಮಾಡಬೇಕು, ಕೈಗಳ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ದೈಹಿಕ ಕೆಲಸ, ಕಾರ್ಯಗಳು. ತಲೆಯ ಕೆಲಸ ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿಯ ಅನುಶೀಲನ. ಹೃದಯದ ಕಾರ್ಯ ಸೇವೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರೀತಿ. ಸ್ವಾಮೀಜಿ

ನನಗೆ ಬರೆದಿದ್ದರು “It is the heart that conquers, not the brain”(ಹೃದಯಕ್ಕೇ ಜಯ, ಮೆದುಳಿಗಲ್ಲ) ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯೂ ಹೃದಯದ ಭಾಷೆಯನ್ನರಿಯಬಲ್ಲದು. ಸ್ವಾಮೀಜಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರೂ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿದ್ದವು. ನಾವು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯಂತೆ spiritual (ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ)ರಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಅವರಲ್ಲಿರುವ heart ಅಥವಾ intellect ನಮಗಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೈಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು. ಮಠದಲ್ಲಿ ಅವರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಂಡೆಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದಿಂಚು ಕೊಳೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ನಾವು ಒಂದು ತಟ್ಟೆಯನ್ನೂ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲಾರವೆ? ಅವರು ಮಠದ ಪಾಯಿಖಾನೆಯನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಗೊತ್ತೇ? ಒಂದು ದಿನ ಬಂದು ನೋಡುತ್ತಾರೆ - ಅಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ದುರ್ಗಂಧ. ಸ್ವಾಮೀಜಿ ರುಮಾಲನ್ನು ಮುಖಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಎರಡು ಕೈಗಳಲ್ಲೂ ಎರಡು ಬಕೇಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟರು. ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಓಡಿಬರುತ್ತ, “ಸ್ವಾಮೀಜಿ, ನೀವು!” ಎಂದರು. ಸ್ವಾಮೀಜಿ ನಗುತ್ತ “ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ 'ಸ್ವಾಮೀಜಿ, ನೀವು' ಎನ್ನುತ್ತೀರಲ್ಲ” ಎಂದರು.

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವ ಸೇವಕ, ಪತ್ರವೊಂದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸುವಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬರೆಯುವಂತೆ ಬರೆದಿದ್ದ - 'ನನಗೆ ವಯಸ್ಸಾಗಿದೆ, ತಕ್ಷಣ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಇತ್ಯಾದಿ.' ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಾಬಾ ನೆಟ್ಟಗೆ ಕುಳಿತು, ಕಠಿಣವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು - “ನನಗೆ ವಯಸ್ಸಾಗಿದೆಯೇ? ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ; ಅದನ್ನು ಹೊಡೆದು ಹಾಕು. ನಾನು still young-young in spirit (ನಾನಿನ್ನೂ ಯುವಕ-ಭಾವದಲ್ಲಿ ಯುವಕ) ಕೈ ಮುಷ್ಟಿ ಹಿಡಿದು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದರು, I am youngest than all of you combined (ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ನಾನು ಯುವಕ) ನನ್ನ ಶರೀರವೇನೂ ಆ ರೀತಿ ಅಲ್ಲಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ತುಂಬಿದೆ- ಸರ್ವದಾ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತದೆ. ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೀಯಲ್ಲ - ಆಯಾಸದಿಂದ ಮಲಗಿದ್ದೆ. ಆದರೂ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಮನಸ್ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೇನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಂತೆ? ಪತ್ರ ಬರೆಸೋಣವೆಂದುಕೊಂಡೆ, ಆದರೆ ನೀನು, 'ನನಗೆ ವಯಸ್ಸಾಗಿದೆ' ಎಂದೆಲ್ಲ ಬರೆದುಬಿಟ್ಟೆಯಲ್ಲ”

ಮನಿ ಆರ್ಡರ್ ಬಂದಿತ್ತು - ಸೇವಕ ಕೂಪನನ್ನು ಬಾಬಾಗೆ ಕೊಟ್ಟ; ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಾಬಾ ಕೇಳಿದರು; “ಇದರ ವಿಳಾಸವೆಲ್ಲಿ? ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಏಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ? ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಯಸಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ form ಅನ್ನು ನೋಡಿಬರೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಅಥವಾ ಕೇಳಿದ್ದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ನೀನು ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲೇ ಹೀಗೆ. ಮತ್ತೆ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ? ಅದೇನು ಸುಲಭದ ಮಾತೆ? ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿರಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳ ಪ್ರಚಂಡ ಸಾಧನೆ, ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಆಗತ್ಯ! ಆಗತಾನೇ ಅದು ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು! ಅರ್ಥವಾಯಿತೆ? ಮೊದಲು ಇಚ್ಛೆ, ಅನಂತರ ಪ್ರಯತ್ನ.”